

at man skal være meget forsigtig med at afvise ethvert Krav paa ny Jernbaneanlæg, som kunne være til Nytte i stor Udstrækning for Landet og dets enkelte Dele. Naar jeg ser paa disse to Ting, kan jeg kun udtale min Tilfredshed med den sidste Afdeling i Lovforslaget. Ud fra en ren principiel Betragtning forekommer det mig, at Værdistigningsskatten, som den her foreslaas, netop maa bidrage til, at de Betæneligheder, som mange andre have givet Udtryk, noget kunne skydes til Side. Jeg er ikke blind for, at Værdistigningsskatten er en vanskelig Skat. For det første er det noget nyt, og for det andet kan man let blive enig om, at naar man fordyber sig i Sagen, frembyder den uhyre mange Vanskeligheder. Ikke desmindre mener jeg, at det er noget, man absolut maa indpaa. Naar man hører de Bemærkninger, der ere fremkomne her i Tinget om denne Skat, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til, at alle ere enige om, at det er udmærkede, fortræffelige Værdier, som Staten skaber ved sine Anlæg, og af dem maa Staten i alt Fald kunne faa en Del tilbage. Denne Tanke er fuldstændig rigtig. Derfor mener jeg ogsaa, at man ikke maa fordybe sig for meget i Vanskelighederne, thi de maa aabenbart kunne løses. Sagen er ny, men det forekommer mig, at den er saa god, at det vil være en smuk Opgave for en lovgivende Forsamling at give denne almindelig anerkendte Tanke Udtryk i Form af en Lov, der er god og brugelig og kan siges at svare til sin Hensigt. Jeg vil meget advare mod, at de Betæneligheder, der ere komne frem, skulde taarnes saaledes op, at denne Del af Lovforslaget bliver skilt ud til noget for sig selv. Jeg er af den Mening, at den bør absolut komme sammen med den øvrige Del af Lovforslaget, for saa vidt det paa nogen Maade er gørligt. Jeg synes, at der straks frembyder sig ligefrem reelle Grunde for, at denne Værdistigningsskat gennemføres, og jeg kan ikke se rettere, end at hvis den Tanke skulde blive fulgt, at man skulde nedsætte en Kommission til at overveje Sagen nærmere, vilde der derved skabes en meget uheldig Usikkerhed paa de Steder ved Jernbanerne, hvor der kunde være Tale om, at Grundene skulde stige, altsaa ved Stationsbyerne. Folk vilde jo hverken vide, om de vare købte eller solgte, hvor stor Skatten vilde blive, om den overhovedet vilde komme eller den ikke vilde komme. Det vilde hemme de nødvendige Handeler, som skulde ske, for at det tilstrækkelige

Antal Grunde kunde blive frigjorte og komme i Brug. Derfor holder jeg absolut paa, at man bør arbejde med det for Øje at faa Værdistigningsskatten frem samtidig med Jernbaneloven. Men jeg er ogsaa af den Mening, om end jeg her selvfølgelig er mindre sikker — jeg indrømmer, der er mange Vanskeligheder —, at for saa vidt det kan lade sig gøre, bør man lægge denne Skat paa samtidig med, at Anlægget fuldføres. Jeg er bange for, at hvis man udskyder det til et senere Tidspunkt, hvor Værdistigningen virkelig viser sig, bliver effektiv, som man siger, vilde det medføre meget store Vanskeligheder. Det, som jeg er mest bange for i denne Sag, er nemlig det, at man, naar man ved de fremtidige Vurderinger — der skal jo ske Vurdering hvert 10ende Aar — kommer til at vurdere Værdistigningen, vil komme til at erkende, at en Del af den Værdistigning, der kommer frem gennem Tidernes Løb, kan skrive sig fra andre Ting end netop Jernbanen. Den første Værdistigning forekommer det mig, at man lettest — om det i det hele taget er let, er en anden Sag — kan konstatere, men naar Folk først have bygget en Stationsby, maaske have lagt Bro paa deres Gader, maaske have faaet Lysanlæg, Vandværk, Kloaker osv., noget, som altsammen vil forhøje Grundenes Værdi, saa vil det være vanskeligt nok at bestemme Størrelsen af hver af disse sammenløbende Strømme. Jeg tror derfor, at man vil komme til at finde Opgaven vanskeligere, jo længere man sætter den ud. Ja, den vil jo altid volde Vanskelighed, men jeg tror ikke, at Vanskelighederne vilde blive mindre, efterhaanden som Tiden gaar.

Jeg tror ogsaa, at en Udsættelse vil frembyde en anden Vanskelighed, nemlig den, at den vil hemme Salget. Jeg er tilbøjelig til at mene, at naar Folk have en Grund liggende ved en Jernbanestation, saa vilde de sige som saa: Ja, hvis vi beholde den, saa kommer Værdistigningsskatten ikke, altsaa, vi have ikke saa megen Fordel af at sælge Grunden, vi lade den hellere ligge. Det vilde de imidlertid ikke gøre, hvis Skatten faldt straks. Men hvis man udsætter det, vil man hemme noget, som bør fremmes, nemlig at de Grunde, som egne sig til Byggegrunde, kunne komme i Handelen. Naar denne Skat straks bliver lagt paa, er det en ligefrem Opfordring til Folk, som have en Grund, der egner sig til Bebyggelse, til at sælge den, saa at den virkelig kan blive brugt til det, den bør bruges til. Det vil altsaa